

RzPP-DSD.421.8.2019.JFa

**Pan
Filip Nowak
p.o. Prezesa
Narodowego Funduszu Zdrowia**

Szanowny Panie Prezesie,

w związku z ukończeniem prac grupy ekspertów, powołanej przy Rzeczniku Praw Pacjenta, tj. Zespołu ds. opracowania standardów postępowania w terapiach medycznych stosowanych w okresie kończącego się życia, przekazuję Panu Prezesowi dokument „*Standardy postępowania w terapiach medycznych stosowanych w okresie kończącego się życia.*”

Nie ma wątpliwości, że zaprzestanie stosowania terapii określanej mianem „daremnej” jest procedurą budzącą wiele wątpliwości – zarówno ze strony członków zespołu terapeutycznego, jak i z perspektywy pacjenta. Jednocześnie, istotne obszary realizacji praw pacjenta umierającego i jego bliskich są niedoprecyzowane w przepisach. Opracowanie spójnych regulacji i procedur postępowania, w oparciu o poszanowanie godności i autonomii pacjenta, staje się kluczowe w obecnym, niezwykle wymagającym czasie pandemii COVID-19. W tym miejscu warto powołać się na fragment części czwartej dokumentu: „*Wspólną troską wszystkich osób zaangażowanych w opiekę nad chorym u schyłku życia powinna być dbałość o to, aby umieranie dla niego samego było godne, jak również pełne szacunku ze strony otoczenia. Tak rozumiana troska odnosi się do procesu umierania w każdej fazie życia; od okresu prenatalnego poczynszy, a na wieku sędziwym skończywszy.*”

Dokument składa się z kilku części. Część pierwsza skupia się na problematyce życia i śmierci człowieka z perspektywy antropologiczno-etycznej. Część druga omawia obowiązujące przepisy w zakresie praw pacjenta i powinności personelu medycznego, a część trzecia zawiera opracowane propozycje zmian legislacyjnych.

Część czwarta obejmuje dobre praktyki postępowania wobec pacjenta umierającego i jego rodziny, w poszanowaniu godności pacjenta, jego autonomii i niepowtarzalności, prawa do umierania w spokoju i bez bólu. Uwzględnia także kwestię kompetencji zespołu terapeutycznego sprawującego opiekę nad pacjentem u schyłku życia (zarówno personelu medycznego, jak i niemedycznego). Dobre praktyki zostały opracowane w celu rozpowszechnienia i wdrożenia ich wśród jak najszerszego grona świadczeniodawców i personelu. Z tego względu, wraz z pismem przekazuję także wyodrębnioną część czwartą dokumentu.

W trosce o zapewnienie pacjentom u kresu życia poszanowania ich praw, zgodnie z art. 47 ust. 1 pkt 7 ustawy o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta¹ a także w nawiązaniu do *Porozumienia o współpracy*, przekazuję Panu Prezesowi załączony dokument z prośbą o jego rozpowszechnienie - w szczególności Części IV - wśród świadczeniodawców za pośrednictwem Systemu Zarządzania Obiegiem Informacji NFZ (SZOI).

Dokument jest także dostępny na stronie internetowej Rzecznika Praw Pacjenta: <https://www.gov.pl/web/rpp/terapię-medyczne-w-okresie-rekomendacje-się-zycia-zakonczenie-prac-zespołu> oraz <https://www.gov.pl/web/rpp/raporty>.

Z poważaniem
RZECZNIK PRAW PACJENTA
Bartłomiej Chmielowiec

Załączniki:

[1] Stanowisko Zespołu powołanego przy Rzeczniku Praw Pacjenta ds. opracowania standardów postępowania w terapiach medycznych stosowanych w okresie kończącego się życia *„Standardy postępowania w terapiach medycznych stosowanych w okresie kończącego się życia”*, Warszawa 2021 r.

[2] Część IV. Standardów *„Dobre praktyki postępowania z pacjentem oraz jego rodziną w terapiach medycznych, stosowanych w okresie kończącego się życia”*.

---

¹ Ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 849 z późn. zm.).